

Posadite biljku s djetetom

Djeci treba objasniti da su i biljke žive te da rastu. Nema boljeg načina da to shvate nego da zajedno posadite biljku. Srećom, travanj je i mjesec sadnje pa će dijete vrlo brzo vidjeti rezultate. Ako imate vrt možete posaditi neko povrće. Ako živite u stanu sadnju možete organizirati na balkonu.

ZNAJU LI BILJKE KUDA TREBA RASTI? (POKUS)

Za početak, evo jedne zanimljive bajke nakon koje ćemo napraviti pokus:

„JANKO I ČAROBNI GRAH“

Joseph Jacobs (engleska narodna bajka)

Nekada davno, u jednom malenom selu živio je dječak po imenu Janko. Bio je jako siromašan, a jedinu obitelj koju je imao bila je njegova majka. Posjedovali su samo jednu kravu. Majka ga je odlučila poslati na sajam kako bi prodao kravu da zaradi neki novac s kojim će se prehraniti.

Na putu prema sajmu Janko je sreo starca Zelen Juru koji mu je u zamjenu za kravu htio dati čaroban grah. Dječak se malo iznenadio ovako čudnom ponudom jer nije znao što bi mogao učiniti s grahom, ali naposljetku je prihvatio starčevu ponudu. Nakon što je obavio zamjenu, stigao je kući i ispričao sve majci. Ona se jako naljutila i objasnila mu da ga je starac prevario. Janku ništa nije bilo jasno jer je vjerovao kako mu je starac dao čaroban grah. Majka mu se nasmijala i rekla da ne smije povjerovati tom ludom starcu. Majka je bacila grah kroz prozor i naredila Janku da ode spavati. Pomislila je kako su sada ostali bez krave i nije znala kako će prehraniti dijete. Sljedeće jutro kada se Janko probudio pogledao je kroz prozor i ugledao veliku stabljiku graha. Je li moguće da je iz onih par zrna izrasla tako velika stabljika, pitao se Janko. I zaista. Stabljika pred njihovom malom kućicom bila je ogromna. Janko se odlučio popeti. Uspio se popeti do samoga vrha gdje je ugledao zamak. Radoznao kakav je, ušao je unutra i pronašao veliku hrpu blaga. Pored blaga bio je smješten stol prepun slasnih jela. Janko je bio naprosto oduševljen prizorom. Počela je grmljavina, barem je tako Janko mislio. Okrenuo se, a kada ono veliki div po imenu Ogar Strašni spava i glasno hrče. Janko se maknuo od stola i otrčao prema vratima. S obzirom da je bio jako siromašan, pomislio je kako bi bilo zgodno uzeti sa sobom par zlatnika. Požurio je i spustio se niz stabljiku graha zajedno sa zlatnicima.

Janko ništa nije govorio majci i sljedećeg se jutra opet popeo i ušao u zamak. Tamo je ugledao gusku koja nese zlatna jaja i odlučio ju uzeti. Div ga je uočio i počeo trčati za njim. Janko je bio jako spretan i uspio se spustiti niz stabljiku bez da ga Ogar Strašni dohvati. Majka je čula da se nešto čudno događa i ugledala Janka kako se spušta

munjevitom brzinom niz stabljiku. Janko joj je viknuo neka mu doda sjekiru kako bi posjekao stabljiku graha. U trenutku kad je Janko posjekao grah, div je pao sa stabljike i nije mu bilo spasa. Janko i njegova majka ostali su živjeti u kućici sa guskom koja je nesla zlatna jaja i nikada više nisu bili siromašni.

Nakon bajke vratimo se u stvarnost i otkrijmo kako zapravo rastu biljke u vrtu. Za većinu biljaka život počinje u obliku sitne sjemenke. Ako sjemenka padne na dobro mjesto, s dosta tla, vode i svjetlosti – biljka će rasti. Kada nova biljka izbije iz tla, ima samo dva lista. Lišće upija Sunčevu svjetlost i sadnica počinje stvarati sebi hranu. Sjemenka upija vodu i raste. Najprije nikne korijen i biljka počinje rasti. Na korijenu se nalaze sićušne dlačice – one zapravo upijaju vodu iz tla. Koristeći se hranom pohranjenom u sjemenki nova biljka raste prema površini. Janku je pomogao grah koji je rastao u visinu.

Znaju li biljke kuda trebaju rasti? Izvedi ovaj pokus kako bi saznao!

Potrebno za rad:

- sjemenka graha
- čista staklenka
- papirnati kuhinjski ručnik
- voda
- sunčeva svjetlost

Pokusom pokažite mogu li biljke osjetiti što je gore, a što dolje!

1. Zgužvajte papirnati kuhinjski ručnik i stavite ga u staklenku. Gurnite grah između papira i staklenke.

2. Stavite posudu na sunčani prozor. Zalijte ju i čekajte.

3. Vodom poprskajte papir svaki dan kako bi bio vlažan. Što vidite nakon nekoliko dana? Pričekajte dok izraste prva klica i prvi korijen. Raste li korijen prema dolje?

4. Okrenite staklenku na bočnu stranu i ostavite ju tako. U kojem smjeru sada raste korijen? Nastavite ju okretati svaki tjedan tako da dokažete svoju zamisao! Trebalo bi se vidjeti kako korijenje mijenja smjer i ponovno raste prema dolje!

Pripremila: Gordana Krasnić, odgojitelj mentor

Slijedeća će vam dva pokusa pokazati kakva se sve snaga u biljkama skriva. Za svaki je potrebno malo strpljenja, ali isplati se.

MALI VRT PUN POVRTNIH GLAVICA

POTREBAN PRIBOR:

Odrezani vrhovi:

- mrkve, cikle, korabe ili rotkvica (što već nađete kod kuće)
- 1 plitki tanjur
- papirnati ručnik

Postupak: Odrežite vrhove povrća. Navlažite papirnati ručnik i stavite ga na tanjur. Po njemu rasporedite povrće i pričekajte.

Što se događa?: Prvi se dan neće događati ništa, ali nakon toga povrće će proklijati. Poslije nekoliko dana tvoj će tanjur izgledati poput malog vrta. U nekom će trenutku zeleni izdanci početi venuti. Možeš ih spasiti ako ih presadiš u lonac za cvijeće.

Zašto se to događa? U odrezanim dijelovima korjenastog povrća toliko je još pohranjenih hranjivih tvari da mogu ponovno proklijati. Nekoliko dana tvome su vrtu za rast potrebni samo svjetlost i voda. Međutim kad se hranjive tvari potroše, izdanci počnu venuti. Pomoći im može samo zemlja bogata hranjivim tvarima.

Pripremile odgojiteljice Dijana Vujić i Nataša Munivrana

A što se događa kada biljci uskratimo svjetlost?

LABIRINT OD GRAHA

POTREBAN PRIBOR:

1 kutija za cipele s poklopcem

1 škare

1 plitka zdjelica

zemlja za cvijeće

dva zrna graha

malo kartona

ljepljiva vrpca.

Postupak: Na jednoj strani kutije za cipele izrežite prozorčić. Zatim na suprotni kraj stavite zdjelicu za klijanje graha. Napunite je zemljom za cvijeće i u nju utisnite zrna graha. Sada u kutiju zalijepite kartonsku traku tako da učini labirint koji vodi od zdjelice do prozorčića. Zatvorite kutiju poklopcem. Nekoliko sljedećih dana smijete ga skidati samo da zalijete biljčice.

Što se događa?: Poslije kratka vremena grah počne klijati i rasti prema izvoru svjetlosti. Savladat će i vaš labirint i naposljetku izviriti kroz prozorčić na drugoj strani kutije.

ZAŠTO JE TAKO? Biljkama je za rast potrebna svjetlosna energija. Kad na njih padne svjetlost, počnu rasti prema njezinu izvoru, Pritom će, ako je potrebno, i krivudati.

Pripremile odgojiteljice: Dijana Vujić i Nataša Munivrana

Kroz ove aktivnosti potičemo radoznalost i inicijativnost djeteta, ali i odgovornom ponašanju prema sebi i drugima.